

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 23/2010 rd

Regeringens proposition om statsbudgeten för 2011

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 september 2010 en proposition om statsbudgeten 2011 (RP 126/2010 rd) till finansutskottet för beredning.

Enligt 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning har förvaltningsutskottet beslutat lämna utlåtande om budgetpropositionen till finansutskottet rörande sitt behörighetsområde.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- förvaltnings- och kommunminister Tapani Tölli
- kanslichef Ritva Viljanen, överdirektör Pentti Visanen, planeringsdirektör Sanna Heikinheimo, biträdande chef, kontra-amiral Matti Möttönen, utvecklingsrådd Harri Martikainen och regeringsråd Timo Viitanen, inrikesministeriet
- avdelningschef, överdirektör Silja Hiironniemi och konsultativ tjänsteman Vesa Lappalainen, finansministeriet
- polisöverdirektör Mikko Paatero, Polisstyrelsen
- direktör Martti Kunnasvuori, Nödcentralsverket
- direktör Kaarina Koskinen, Migrationsverket
- personalchef Eino Hämäläinen, Tullstyrelsen
- chef, polistråd Kari Rantala, rörliga polisen
- chef, polistråd Ilkka Salmi, skyddspolisen

- biträdande chef Tero Kurenmaa, Centralkriminalpolisen
- poliskommendör Jukka Riikonen, polisinrättningen i Helsingfors
- polischef Martti Kallio, Lapin poliisilaitos
- planeringschef Reijo Vuorento, Finlands Kommunförbund
- chef för forskning och samhällspolitik Päivi Niemi-Laine, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- ordförande Antti Palola, Löntagarorganisationen Pardia rf
- ordförande Antero Rytkölä, Suomen Nismiesyhdistys ry, även som representant för Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry:tä
- ordförande Yrjö Suhonen, Finlands Polisorganisationers Förbund rf
- förhandlingschef Markku Nieminen, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- Regionförvaltningsverket i Östra Finland
- Närings-, kommunikations- och miljöcentralen i Kajanaland
- samkommunen Kaunuun maakunta
- Sjöbevakningsförbundet
- Rajavartiolaitto ry.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Den kommunala ekonomin

Den kommunala ekonomin ser ut att klara sig ur den ekonomiska krisen med betydligt mindre problem än man befarat. Statens insatser 2009 har haft en positivare effekt än man hittills har trott. Kommunernas ökade andel av samfundsbeskattningen, sänkningen av kommunala arbetsgivares folkpensionsavgift, kompensationen till kommunerna för skatteinkomstbortfallet och höjda fastighetsskatteprocenter har förbättrat den kommunala ekonomin. Också på ett allmänt plan har ekonomin utvecklats bättre än prognosticerat, vilket också avspeglat sig i kommunernas skatteinkomster.

Kommunerna har dessutom med egna åtgärder lyckats stävja utgiftsökningen. Omkostnadsökningen på 8 procent år 2008 har nu hejdats så att motsvarande utgifter under senaste år ökade endast med 4 procent.

Budgetförslaget för 2011 innebär att kommunernas statsandelar nästa år ökar med 410 miljoner euro bland annat till följd av en indexjustering och på grund av förändringar i befolkningsmängden och befolkningens åldersstruktur.

Kommunernas årsbidrag beräknas nästa år täcka avskrivningarna och uppgå till ca 2,5 miljarder euro. Kalkylen baserar sig på antagandet att kommunernas omkostnader ökar i behärskad takt och blir uppskattningsvis 3,5 procent. Kommunernas skatteintäkter och statsandelar beräknas öka med knappt 4 procent. Personalens storlek beräknas ligga på samma nivå som detta år. Enligt dessa uppskattningar ser den kommunala ekonomin med andra ord ut att hållas i blans 2011.

Trycket på kommunerna är emellertid stort och det förväntas att i synnerhet sysselsättande investeringar ska hålla sig på en fortsatt hög nivå. Utsikerna för den kommunala ekonomin varierar beroende på vilken kategori av kommun det är fråga om. Enligt beräkningarna räcker årsbidraget inte till för att täcka avskrivningar i kommuner med 40 000—100 000 invånare. Å

andra sidan beräknas länestocken öka i kommuner med över 100 000 invånare.

Utskottet understryker i detta sammanhang vikten av förbättrad produktivitet i kommunerna. I sitt betänkande med anledning av redogörelsen om kommun- och servicestrukturreformen konstaterade utskottet att reformen än så länge inte har fått någon genomslagskraft i de ekonomiskt sett viktigaste kommunerna, dvs, i de stora städerna, som redan nu uppfyller ramlagens krav på befolkningsunderlag och därför inte har genomfört några omstruktureringar. Det är nödvändigt att utveckla de interna förvaltningsstrukturerna och höja produktiviteten genom att kostnadseffektivt säkerställa tjänsterna just i sådana här stora kommuner, där den ekonomiska volymen har gjort det möjligt att avhålla sig från åtgärder (FvUB 8/2010 rd — SRR 9/2009 rd). Förvaltningsutskottet konstaterar dessutom i detta sammanhang att alla kommuner bör anstränga sig för att öka produktiviteten. Bättre kompatibilitet mellan datasystem kommer att vara ett viktigt produktivetsprojekt i alla kommuner och även i staten.

På de grunder som framgår senare i betänkandet föreslår utskottet en ökning av anslaget i inrikesministeriets huvudtitel för statlig ersättning till kommunerna för främjande av integration (26.40.30). Utskottet anser också att man inte genom lagstiftning bör öka kommunernas uppgifter och orsaka dem extra utgifter utan att säkerställa finansieringen.

Intern säkerhet

Polisen. I budgetpropositionen för 2011 föreslås ett anslag om 685,6 miljoner euro för polisväsendets omkostnader och ett förslagsanslag på 3,5 miljoner euro för kostnader som föranleds av avlägsnande ur landet och hämtning, dvs. inalles 689,1 miljoner euro. Det här är en ökning med ca 5,8 miljoner euro från i fjol och beror främst på anslaget om 2 miljoner euro för den fortsatta utvecklingen av informationssystemet för polisärenden (Vitja-projektet), anslaget på 2 miljoner euro för bekämpning av ekonomisk

brottslighet och anslaget på 0,85 miljoner euro i tilläggsfinansiering för bekämpning av terrorism. Utskottet understryker att tilläggsfinansieringen för bekämpning av terrorism borde permanentas för att säkerställa en modern verkställighet av den nationella strategin för bekämpning av terrorism och för att fortsätta skyddspolisens kontaktpersonsverksamhet i beskickningarna, som inleddes detta år. I budgetpropositionen föreslås dessutom en nivåförhöjning på 1 miljon euro för transporter för avlägsnande ur landet.

Enligt budgetpropositionen ska i polisens verksamhet nästa år läggas större vikt vid brottsförebyggande åtgärder, förebyggande åtgärder för att minska ordningsstörningar och olyckor och för att trygga och förbättra polisens beredskap och service. När det gäller bekämpning av våldsbrott läggs tyngdpunkten vid brottslighet som riktar sig mot barn och unga och vid våld i nära relationer. Genom revideringen av polisens förvaltningsstruktur och omorganiseringen av brottsbekämpningsfunktioner ska polisens service bli bättre, specialkompetens koncentreras, antalet utredda brott öka och behandlingen av ärenden för snabbas. Verksamhetsbetingelserna för organiserad brottslighet och annan allvarlig brottslighet ska försvagas och antalet kriminella grupper minskas. Dessutom ska polisen ingripa aktivt mot brott med rasistiska inslag. Polisen strävar också efter att förbättra effekterna av att bekämpa ekonomisk brottslighet. Tillståndsförvaltningens effektivitet ska öka när det gäller upprätthållandet av den allmänna ordningen och säkerheten, inom brottsbekämpningen och trafiksäkerheten.

Enligt utredning till utskottet har anslagsnivån för polisens omkostnader emellertid under det gångna året minskats med inalles ca 10 miljoner euro. Minskningen har bestått av en nivå-sänkning på 5 miljoner euro för finansieringen av polisens allmänna verksamhet, ett slopat anslag på 3 miljoner euro för 2010 för sysselsättning och av ett produktivitetsavdrag på ca 1,75 miljoner euro.

På momentet för polisväsendets omkostnader läggs dessutom andra betydande kostnadsposter

utan några förslag till finansiering av den. Faktureringen från Förvaltningens IT-central har enligt utredning överskridit anslaget med 7,7 miljoner euro och utgiftsposten har därför finansierats genom andra omkostnadsanslag. För nästa år måste dessutom reserveras 1,2 miljoner euro för utrustning av nya lokaler. Som en del av totalrevideringen av polisens datasystem (Haltipatja) förverkligas bland annat ett övervakningsregister med anknytning till vapen- och säkerhetsbranschen. Dessutom måste flera miljoner euro av anslaget för omkostnader användas för att finansiera viktiga datasystemsprojekt (Vitja, Kieku, Biometria, Prüm).

En helt ny utgift som inte har beaktats i propositionen består av helt nya brottsundersökningsutgifter som föranleds av den nya lagstiftningen om bekämpning av våld i nära relationer som träder i kraft i början av nästa år (RP 78/2010 rd). Enligt inrikesministeriets kalkyler är den nya lagens kostnadseffekt ca 5,5 miljoner euro inom ministeriets förvaltningsområde. Den nya lagen innebär att lindrig misshandel mellan minderåriga och närstående samt lindig misshandel som en arbetstagare drabbas av i sina arbetsuppgifter kommer att lyda under allmänt åtal. Budgetpropositionen upptar tilläggsfinansiering på grund av den nya lagstiftningen både för åklagarna och domstolarna men inte för polisen.

Polisen har haft tilläggsfinansiering för sysselsättning åren 2009 och 2010. Antalet arbetslösa poliser har därigenom minskat till ungefär 60, när det som mest har funnits ca 200 arbetslösa poliser. Nivån på polisresurserna var 2008 ca 7 500 årsverken medan motsvarande siffror i slutet av året beräknas vara ca 7 800 årsverken. I början av 2011 har årsverkesramen ytterligare stramats åt med 160.

Nästa år blir ungefär 185 färre poliser klara med sin utbildning vilket än den beräknade pensionsavgången, vilket gör det lättare att sysselsätta arbetslösa polisen. Behovet av sysselsättande åtgärder 2009 och 2010 går emellertid in på 2011 bland annat som en följd av att intresset för att förlänga arbetskarriären har minskat antalet vakanser. Samtidigt har polisen betydande

extra utgifter på grund av vissa lokal- och data-systemsprojekt. Utskottet anser det därför motiverat att fortsätta anpassningsåtgärderna ännu nästa år och reservera behövlig finansiering för sysselsättande åtgärder.

Enligt utredning till utskottet har såväl polisens specialenheter som lokalpolisens polisinsättningar haft exceptionella problem med sin finansieringssituation det gångna året. Man har bland annat varit tvungen att uppskjuta anskaffningar av fortskaffningsmedel och anläggningar. Av reservationsbeloppen finns ingenting eller mycket litet kvar. Det är inte heller möjligt att utifrån den preliminära finansramen för nästa år seriöst planera polisens arbete för det kommande året. Avsikten är emellertid att under den närmaste tiden justera den preliminära finansramen i samband med resultatförhandlingarna.

Utifrån tillgänglig information finner utskottet det oroväckande att man också av andra orsaker är tvungen att göra nedskärningar i polisens personal. Dessa åtgärder återspeglar sig i tjänsternas tillgänglighet och i arbetets genomslag och effektivitet. Det blir också allt svårare att sköta tillståndsförvaltningen på förväntat sätt. De mål som har ställts upp för verksamheten kommer inte heller att nås. Resurspolitiken inom polisväsendet förefaller fortsättningsvis vara fluktuerande och antalet polismän varierar från år till år beroende på anslag, trots att den grundläggande utbildningen för polismän räcker två och ett halvt år.

Förvaltningsutskottet föreslår att momentet för polisväsendets omkostnader (26.10.11) ökas med 5 miljoner euro för 2011.

Centralkriminalpolisens lokaler i Vanda är otillräckliga och det har blivit aktuellt att fundera på en utvidgning. En preliminär projektkartering har redan gjorts där man också rett ut Rörliga polisens flytt från Malm till Vanda. Tanken är att också Polisens teknikcentral ska placeras i tillbyggnaden. Utskottet anser att synergi- och kostnadseffektivitetssynpunkter talar för att även exempelvis Polisstyrelsen och Tullens

brottsbekämpning kunde placeras i tillbyggnaden.

Stadsfullmäktige i Vanda har godkänt en planändring som gör det möjligt att uppföra en tillbyggnad på 32 000 m² invid centralkriminalpolisens nuvarande hus. I lokalerna kunde man även inrymma en skjutbana som kunde användas för skyttesprot av vidare kretsar.

Förvaltningsutskottet föreslår att det i budgeten för 2011 under momentet för polisens omkostnader (26.10.01) beviljas en tilläggsfinansiering om 100 000 euro att användas för att utvidga Centralkriminalpolisens lokaler och för att planera lokaler för Rörliga polisen, Polisens teknikcentral och eventuellt Polisstyrelsens och Tullens brottsbekämpning i anslutning till Centralkriminalpolisens nuvarande lokaler i Vanda.

Gränsbevakningsväsendet. Gränsbevakningsväsendet har uppgett att det säkerställer det utvecklingsarbete som dess strategi kräver i fråga om användningen av resurser i enlighet med de samhälleliga förväntningarna genom att på längre sikt genomföra en intern resursöverföring mellan sina tyngdpunktsområden. Resurser ska frigöras genom gallring i ledningsstrukturen, en lättare förvaltning och en åtstramning av gränsbevakningen i sidled. Under de senaste åren har stora resurssatsningar gjorts på anskaffning av anläggningar och materiel. Detta kommer att forgå. Personalresurser kompenseras och produktiviteten förbättras bland annat genom att fortsättningsvis förbättra den typ av gränsbevakning som bygger på rörlighet och utnyttjande av teknik samt genom automatisering av gränskontrollen.

Tullen. Tullen är en viktig del av förvaltningsutskottets verksamhetsområde när det är fråga om tullväsendets verksamhet i egenskap av myndighet inom den interna säkerheten. Tullväsendets ställning tangerar likaså utskottets verksamhetsområde med avseende på statens förvaltningsorganisation i allmänhet samt dess personalpolitik.

Förvaltningsutskottet konstaterar sammanfattningsvis att tullen tvingats minska sin personal tidigare än vad produktivetsprogrammet kräv. Detta är underskreds produktivetskravet med mer än 100 årsverken, vilket visar att tullens anslag inte har medgett ens de personalresurser som produktivetsprogrammet anger. Tullen har avslutat ett stort antal tjänstesförhållanden för viss tid och permanent låtit bli att ersätta personal som pensionerats. Tullen har därför varit tvungen att minska på ung, utbildad personal. Från personalplaneringssynpunkt har utvecklingen redan länge setts som ett problem. Personalstrukturen och en långsiktig kompetensutveckling äventyras, vilket helt klart också märks i tullens verksamhet. Till tullens uppgifter hör bland annat att säkerställa fungerande varutransporter i utrikeshandeln och dess fiskala uppgift är att ta in skatter och avgifter till staten. Skötseln av de här uppgifterna får inte äventyras.

När det gäller tullens lokaler är man bunden till vissa specifika platser — flygplatser, hamnar och gränsstationer där det är svårt att göra upphandlingar eftersom det inte i allmänhet finns tillgängliga alternativ. Tullen är dessutom på flera orter inrymd i lokaler som hyrts av Senatfastigheter. Hyresutgifterna överskrider 5,5 miljoner euro. När det gäller kostnader för fastigheter uppvisas ett årligt strukturellt anslagsunderskott på ca 3 miljoner euro.

Vid sidan av polisen och gränsbevakningsväsendet sköter tullen viktiga uppdrag för den inre säkerheten. I samband med tullkontroller har man beslagtagit betydande mängder narkotika, avslöjat brott och gripit efterlysta. Denna verksamhet måste absolut tryggas. Utskottet förutsätter att tullens anslag ökas senast i en tilläggsbudget.

Nödcentralerna. Verksamheten i nödcentralerna effektiveras och verksamhetens produktivitet höjs genom att strukturerna utvecklas och datasystemen förnyas. Nödcentralssystemets funktioner och myndighetssamarbetet förbättras och därmed även de säkerhetstjänster som befolkningen erbjuds. De beslut om strukturella änd-

ringar som åtgärderna förutsätter har redan fattats. Samma gäller den lagstiftning som reformarbetet kräver. För tillfället pågår en verkställighetsfas som sträcker sig åtminstone fram till 2015. Nödcentralsväsendets årliga finansieringsbehov beror långt på kostnaderna för nödcentralväsendets strategiska reformprojekt och nödcentralernas nya informationssystem (TO-TI). För ändamålet har reserverats inalles ca 30 miljoner euro. Antalet jourer har ökat från 2009 och enligt planerna ska mängden årsverken 2011 bibehållas på samma nivå som i år. Utskottet understryker att det är viktigt att se till att strukturförändringsprocessen inte stör tillgången till service och att medborgarnas säkerhet och ett tillräckligt antal nödcentralsjourer vid behov måste säkerställs genpm tilläggsutbildning.

I det här sammanhanget vill utskottet dessutom särskilt påskynda ibrukttagandet av ett nationellt system för nödtextmeddelanden, vilket vore särskilt viktigt för döva.

Planering på lång sikt. År 2009 färdigställdes en utredning på grundval av regeringsprogrammet om polisens personalbehov på lång sikt (Poliisi 2020). Utskottet upprepar sin ståndpunkt att polisens verksamhet bör utvecklas i samklang med den personalplan som ingår i utredningen. Det måste finnas politisk beredskap till detta. Utskottet förutsätter också att det utarbetas långsiktiga uppgifts-, resurs- och finansieringsplaner för andra myndigheter, åtminstone för Gränsbevakningsväsendet, Tullen och Nödcentralverket, och att det görs ett politiskt åtagande att följa planerna.

Migration

Under januari—juli detta år tog Migrationsverket på olika grunder emot knappt 14 000 ansökningar om uppehållstillstånd. Siffrorna för motsvarande period 2009 var drygt 12 000. Det här innebär att antalet anhängiga ansökningar om uppehållstillstånd har ökat med ungefär 14 procent. Ökningen gäller framför allt kategorin familjeåterförening, annan anhörig (+ 102 procent) och uppehållstillstånd för näringsidkare (+ 55 procent).

Enligt en uppskattning kommer ansökningarna om familjeåterföreningarna att öka detta år med ca 30 procent. I slutet av juli var inalles ca 9 000 familjeåterföreningsansökningar anhängiga.

Enligt utredning är det realistiskt att med nuvarande resurser avgöra uppskattningsvis 1 000 sådana ansökningar per år där sökandena måste höras muntligt eftersom de varken kan läsa eller skriva och saknar tillförlitliga dokument om sin identitet och sina familjeförhållanden. Det finns en hel mängd ansökningar av denna typ. Det kan också röra sig om stora familjer och familjesammansättningar har dessutom blivit allt mer komplicerade. Det är beskickningarnas uppgift att sköta familjebandsintervjuerna men utrikesministeriet har inte kunnat avdela tillräckliga resurser för uppgiften.

För närvarande håller man ännu på med ansökningar som kom in i början av 2008 och i praktiken alla ansökningar som lämnades in 2009. Av dem kräver en betydande del intervjuer som ännu inte har genomförts.

Situationen är mycket problematisk eftersom det finns ett EU-direktiv om familjeåterförening och behandlingstiden får enligt utlänningslagen vara högst nio månader lång, även om denna frist kan överskridas i exceptionella fall. Migrationsverket har fått en anmärkning av riksdagens justitieombudsman för överskridna behandlingstider. Migrationsverket har föreslagit en ökning i nästa års budget på 20 årsverken för att behandla och avgöra ansökningar (1,8 miljoner euro) men denna finansiering ingår inte i budgetpropositionen. Utskottet anser att finansieringsfrågan måste lösas allra senast genom tilläggsbudgetförfarandet.

Under det gångna året har fram till utgången av augusti 2 665 personer sökt internationellt skydd i Finland. Det här är 31 procent färre än vid motsvarande tidpunkt året innan. Uppskattningsvis 4 000 personer kommer under året att ansöka om asyl i Finland.

De anslag som beviljades Migrationsverket i en tilläggsbudget för 2009 och i årets budget har borgat för ett fungerande beslutsfattande i asylärenden. Anhopningen av ärenden har avvecklats

nästan helt. Däremot har behandlingstiderna inte kunnat kortas i enlighet med målsättningen. Den föreslagna tilläggsresursen på 40 personer för nästa år tryggar ett snabbt beslutsfattande och sparar in på utgifter för mottagningen.

Kommunerna svarar långt för servicen till invandrare och för integrationsstödjande åtgärder. En ökad invandring kräver fortsatta ekonomiska satsningar på integrationen. Invandrarnas individuella behov kräver att basservicen är flexibel och att specialarrangemang kan erbjudas.

Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen med förslag till en helt ny lag om främjande av integration (RP 185/2010 rd). Avsikten är bland annat att utvidga lagstiftningens tillämpningsområde till alla i Finland bosatta invandrare. Den nya lagstiftningen ska träda i kraft i september nästa år. Enligt propositionen träder motsvarande tidsbestämda bestämmelser om integrationsutbildning för invandrare och om försök med nya former av undervisning för invandrarbarn och -unga i kraft redan i början av 2011.

Förvaltningsutskottet föreslår att moment 26.40.03 (Främjande av invandrarers integration och sysselsättning) ökas med 500 000 euro för att trygga verkställandet av den nya integrationslagstiftningen och bland annat spridningen av basalinformation om det finländska samhället.

En lyckad invandringspolitik kräver bland annat att integrationsåtgärderna kan genomföras framgångsrikt. Redan nu står ungefär 900 personer som fått uppehållstillstånd utan integrationsservice sedan de på eget initiativ flyttat bort från mottagningscentraler till olika kommuner. Detta är en följd av kommunernas ovilja att ta emot invandrare. I mottagningscentralerna bor dessutom över 400 personer som har fått uppehållstillstånd. Integrationsåtgärderna måste därför bli effektivare och ersättningarna till kommunerna större.

I budgetpropositionen föreslås att det reserveras ca 100 miljoner euro för ersättningar till kommunerna. Knappt 10 000 personer beräknas 2011 omfattas av de kalkylerade kommunersätt-

ningarna. Ersättningarna höjdes med 10 procent i början av 2010. Från kommunernas synpunkt är detta ändå inte en tillräcklig justering som skulle täcka de kostnader kommunerna åsamkas. Ersättningarna har legat på i stort sett samma nivå ända sedan 1993. Enligt Statistikcentralen är höjningsbehovet ungefär 40 procent utifrån prisindex för offentliga uppgifter.

Förvaltningsutskottet föreslår att ersättningen till kommunerna för kvotflyktingar betalas ut under fyra år i stället för tre och att placeringen av kvotflyktingar i kommunerna främjas genom en höjning med 40 procent av de kalkylerade ersättningarna för personer som fyllt 7 år. Höjningens kostnadseffekt är 7,0 miljoner euro varav utskottet föreslår att hälften tas in i budgetförslaget i samband med behandlingen och andra hälften i budgeten för 2012. Förvaltningsutskottet föreslår att moment 26.40.30 (statlig ersättning till kommunerna) ökas med 3,5 miljoner euro för ersättning för kvotflyktingar.

Syftet med produktivetsprogrammet

Syftet med produktivetsprogrammet är att höja produktiviteten inom statsförvaltningen genom att omstrukturera förvaltningen och processerna, lansera elektroniska processer och e-tjänster, slå samman funktioner och öka nätverkan- det och partnerskapen. Avsikten är att garantera servicestandarden och kvaliteten med mindre resurser. Utskottet ser det som motiverat att genu- int arbeta vidare på att förbättra effektiviteten i förvaltningen. Samtidigt måste en adekvat till- gång till tjänster genom olika kanaler samt kva- liteten på tjänsterna säkerställas. Utskottet påpe- kar precis som tidigare hur viktigt det är att pro- duktivetsarbetet får genomslag. De samlade ef- fekterna av inbesparingarna i relation till hu uppgifterna kunnat skötas och service erbjudas måste alltid bedömas också i ett perspektiv som

sträcker sig över förvaltningsgränserna. Sparan- de utan hänsyn till kostnaderna förbättrar inte produktiviteten eller genomslaget i verklighe- ten.

Vissa produktivetsprojekt har gett goda re- sultat, till exempel utvecklingen av upphand- lingsverksamheten och översynen av ekonomi- och personalförvaltningen. Statens regionalför- valtning har genomgått omfattande reformer se- dan början av året. Många andra projekt ligger i startgroparna eller har redan påbörjats, bland an- nat projekt för att underlätta elektronisk kommu- nikation med myndigheterna och projekt för att samordna statliga och kommunala informations- systemen.

Problemet med produktivetsarbetet är att det fortfarande visar sig som ett saneringsprojekt som i alltför hög grad bygger på matematiska personalneddragningar. Den makroekonomiska aspekten verkar också bli mer prioriterad. Frå- gan om antalet anställda måste kopplas ihop med arbetsuppgiften, men också med projekt och pro- cesser som verkligen höjer produktiviteten. I an- nat fall är det lätt hänt att servicen urholkas och att förvaltningens produktivitet de facto mins- kar.

Statsförvaltningen har genomgått stora för- ändringar under de senaste åren. Utskottet un- derstryker att staten i samband med strukturpro- jekt måste följa statsrådets principbeslut om per- sonalens ställning. Enligt utskottet är det viktigt att eventuella personalnedsskärningar endast sker i samband med naturlig avgång. Utskottet upp- märksammar dessutom behovet att förbättra tryggheten i samband med omstrukturering. Dessa aspekter bör beaktas bland annat vid be- redningen av statens tjänstemannalagstiftning.

Ställningstagande

Förvaltningsutskottet anför

att finansutskottet beaktar det som sagts ovan.

FvUU 23/2010 rd — RP 126/2010 rd

Helsingfors den 19 oktober 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Antti Rantakangas /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Marko Asell /sd
Maarit Feldt-Ranta /sd
Juha Hakola /saml
Rakel Hiltunen /sd (delvis)
Heli Järvinen /gröna
Pietari Jääskeläinen /saf

Oiva Kaltiokumpu /cent
Elsi Katainen /cent
Outi Mäkelä /saml
Petri Pihlajaniemi /saml
Raimo Piirainen /sd
Unto Valpas /vänst
ers. Lasse Hautala /cent
Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

Den kommunala ekonomin

Kommunerna har lämnats ensamma med sina ekonomiska problem. De har varit tvungna att lägga band på sina omkostnader och med hård hand gallra i sitt tjänsteutbud, minska på personalen och lappa på ekonomin genom att skuldsätta sig. Bitvis förekommer det allvarliga brister i tillgången till service och variationerna mellan olika regioner är stora. Ett system av utbud av tjänster som håller på att rasa ihop är ett hot mot en rättvis och jämlik behandling av medborgarna.

Många kommuner har varit tvungna att skära i sitt utbildningsväsende och kommunernas beslut och planer är ett hot mot de grundläggande rättigheter som föreskrivs i grundlagen. Också när det gäller social- och hälsovårdstjänster är kommunernas situation delvis alarmerande. De kommunala besparingarna har lett till försummelser i grundtrygghet som omfattar äldre, familjer och närståendevård, hälsovård och barnskydd. Samtidigt ställs det nya krav på kommunerna som inte kan leva upp till förpliktelserna utan tilläggsresurser. Men regeringen har inte kunnat ge kommunerna dessa resurser i tillräcklig utsträckning.

När arbetslösheten är hög ökar också behovet av kommunal service. Socialdemokraterna anser det därför motiverat att statsandelarna för finansiering av grundtryggheten höjs nästa år.

Polisen

Polisen har drabbats av hårda sparåtgärder. I budgetpropositionen för 2011 har det jämförts med innevarande år gjorts nedskärningar i anslagsnivån på inalles 10 miljoner euro och polisens omkostnader innefattar dessutom betydande kostnader som saknar finansiering. För tillfället råder det anställningsstopp hos polisen och inte heller för nästa år finns det några löften om

sysselsättningsanslag för polisen. Nedskärningarna i anslagen för polisväsendet försvagar på lång sikt allvarligt medborgarnas rättsskydd och säkerhet. Medborgarna måste tillförsäkras service oberoende av var de bor. Den finansiella situationen ser emellertid ut att i framtiden minska polisens serviceenheter och utbildnings- och avlöningsutgifter inom polisväsendet.

Nödcentralerna

Med tanke på medborgarnas trygghet är det viktigt att nödcentralreformen inte äventyrar de existerande säkerhetsstrukturerna. Det finns skäl att inom kort göra en ny utvärdering av nödcentralreformen i synnerhet med hänsyn till säkerhet och regional indelning.

Invandring och integration

En behärskad invandringspolitik kräver satsningar bland annat på integrationsåtgärder och på satsningar som syftar till att sysselsätta invandrare. Dessutom bör behandlingstiderna för ansökningar kortas vid Migrationsverket. Mottagningen av asylsökande och flyktingar i kommunerna går trögt och därför måste nivån på ersättningen till kommunerna höjas så att den motsvarar kostnadsökningen samtidigt som hela systemet ses över. Det är viktigt att förbättra integrationen och tillräckliga resurser för ändamålet måste reserveras. Kommunerna får inte pådyvlas nya uppgifter utan tillräcklig finansiering.

Produktivhetsprogrammet

Tanken bakom statens produktivhetsprogram var att hitta på sätt att i verkligheten effektivisera statsförvaltningen på olika områden. Personalminskningarna har ändå blivit det viktigaste sättet att öka produktiviteten och hela programmet genomförs på bekostnad av servicens kvalitet och tillgänglighet. Statens revisionsverk har kritiserat sättet på vilket produktivhetsprogrammet genomförs bland annat för att de programmen

liga minskningarna i antalet årsverken inte helt sammanfaller med produktivetsförbättrande åtgärder. Produktivetsprogrammet måste nu återgå till sina rötter: personalminskningarna ska basera sig på åtgärder som de facto förbättrar produktiviteten och de får inte leda till försämrad service varken när det gäller tillgänglighet eller

kvalitet. Produktivetsprogrammet som det ser ut i dag måste läggas ner.

Förslag

Vi anser

att förvaltningsutskottet i sitt utlåtande borde ha ha beaktat det som sägs ovan.

Helsingfors den 19 oktober 2010

Maarit Feldt-Ranta /sd
Raimo Piirainen /sd

Marko Asell /sd
Rakel Hiltunen /sd

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

1. Statsandelarna

1.1 Allmänna synpunkter på statsandelarna till kommunerna 2011

Det allmänna ska se till att samhällelig rättvisa förverkligas genom att med skattemedel producera offentlig service. Att skaffa dessa tjänster till marknadspris från den privata sektorn äventyrar små- och medelinkomsttagarnas möjligheter att utnyttja tjänsterna. Genom att ta ut mera skatt från rika än från fattiga och använda skattemedlen till att producera förmånlig basservice kan man på bästa sätt säkerställa ett bra och rättvist liv för alla.

Kommunerna är i en avgörande ställning när det gäller att producera offentliga tjänster eftersom kommunerna och samkommunerna står för merparten av serviceproduktionen. För att kommunerna skäligen ska kunna sköta sina uppgifter måste de ha tillräckliga ekonomiska förutsättningar för det. Så är inte fallet just nu.

I det utlåtande som förvaltningsutskottets majoritet har godkänt görs den bedömningen att budgetpropositionen innebär att statsandelarna till kommunerna ökar med 410 miljoner euro. I Kommunförbundets yttrande sägs emellertid att ökningen fullt ut förklaras med en kompensation av skattelättnaderna och med indexjusteringar.

I statsandelarna ingår en indexjustering på 1,6 % vilket ökar kommunernas och samkommunernas statsandelar och bidrag med 133 miljoner euro. Enligt Kommunförbundets yttrande är den faktiska höjningen av kostnadsnivån uppskattningsvis 2,6 %. Indexjusteringen har hållits på en lägre nivå eftersom det enligt preciserade uppgifter för 2009 har visat sig att indexförhöjningen då var ungefär en procentenhet för hög. I och för sig innebär ett justeringsförfarande enligt statsandelslagen att kommunernas finansiella

ställning försämrats retroaktivt 2011 med en procentenhet jämfört med den verkliga, kalkylerade kostnadsökningen.

Ökningen av statsandelarna innefattar dessutom en lagfäst ökning på 74 miljoner euro som beror på en kalkylerad kostnadsförhöjning för social- och hälsovården som följer av förändringar i invånartal och åldersstruktur. Kommunernas kalkylerade kostnader ökar på motsvarande sätt med 217 miljoner euro. Detta innebär att kommunernas egenandel av kostnadsökningen är 66 %.

Den kalkylerade statsandelsbesparing på 18 miljoner euro för den grundläggande utbildningen som följer av förändringar i invånartal och åldersstruktur används för att förbättra kvaliteten på den grundläggande utbildningen. Inte heller denna post hjälper upp den kommunala ekonomin.

1.2 Statsandelar för social- och hälsovården

I samklang med Västerförbundets riksdagsgrupps gruppmotioner föreslår vi att finansutskottet gör en budgetbaserad ökning av moment 28.90.30 med 680 miljoner euro för statsandelar till kommunerna för social- och hälsovården, av vilket

— 450 miljoner euro för en ökning av statsandelarna för social- och hälsovården,

— 150 miljoner euro för omsorgsgaranti för äldre,

— 30 miljoner euro för bättre närståendevård och

— 50 miljoner euro för att utveckla assistentserVICEN för gravt funktionshindrade.

I budgetpropositionen föreslås att statsandelarna för kostnaderna för grundläggande försörjning höjs med 29 miljoner euro jämfört med i år. Ökningen inriktas i huvudsak på den sekundära utkomsttryggheten, dvs. på de ökade kostnaderna för utkomststöd eftersom utkomststödet under hög arbetslöshet för allt fler personer har blivit den viktigaste inkomstkällan. Detta är en

följd av att inte heller denna regering i budgetpropositionen har föreslagit någon höjning av utkomstskyddets minimiförmåner, arbetsmarknadsstödet och utkomststödet. Statsandelarna för basservicen inom kommunernas social- och hälsovård föreslås höjda med 21,25 miljoner euro i överensstämmelse med regeringsprogrammet. Den lilla anslagsökningen vill man använda för många goda ändamål, bland annat för att genomföra reformer enligt social- och hälsovårdslagen och handikappservicelagen, för rådgivningsverksamhet, elevvård och hemservice för barnfamiljer. Enligt den uppskattning som Finlands Kommunförbund gjort för utskottet medför enbart de nya uppgifter som kommunerna har fått en utgiftsökning som är rentav 100 miljoner euro större än det anslag som regeringen nu föreslår.

Utöver de ovan nämnda projekten är den service kommunerna producerar för äldre helt otillräcklig. Också närståendevårdarnas oöverkomliga arbetsbörda måste underlättas. Vänsterförbundets riksdagsgrupp har lagt fram budgetmotioner för en höjning också av dessa anslag. Gruppen har också föreslagit att avlönandet av en närståendevårdare ska vara skattefritt.

Centralförbundet för socialskydd och hälsa (STKL) gjorde vid publiceringen av socialbarometern 2010 den bedömningen att möjligheterna att trygga den sociala servicen försämrades 2010 i mer än en fjärdedel av kommunerna och att de ekonomiska resurserna minskade i nästan hälften av regionerna. Dessutom påpekade man att förutsättningarna att säkerställa servicen inom primärvården hade blivit sämre i en tredjedel av kommunerna och de ekonomiska resurserna blivit sämre i hälften av hälsovårdscentralerna.

Enligt centralförbundet har man det här året börjat dra ner på servicen. En fjärdedel av ledningen för social- och hälsovården förutser nedskärningar detta år. Samtidigt har recessionen ökat behovet av service. Enligt centralförbundet föreligger det en risk för att det uppkommer en ny grupp av marginaliserade där i synnerhet ungdomar är utsatta. Svaret på enkäten var klart:

statsandelarna måste höjas temporärt även om det innebär att statsskulden ökar.

1.3 Statsandelar för utbildnings- och kulturväsendet

1.3.1 Ökade statsandelar för den grundläggande utbildningen för att minska klasstorleken och för att förlänga läroplikten till 18 års ålder. I överensstämmelse med Vänsterförbundets riksdagsgrupps gruppmotioner föreslår vi att finansutskottet ökar statsandelarna till kommunernas utbildningssektor enligt följande:

— 37 000 000 euro på moment 29.10.30 (för att minska klassernas storlek och förlänga läroplikten),

— en ökning om 8 000 000 euro på moment 29.20.30 för statsandelar till yrkesutbildningen och

— en ökning om 6 000 000 euro på moment 29.30.32 för statsandelar till läroavtalsutbildning.

1.3.1.1 Satsning på mindre klasser. En av hörnstenarna i ett utbildningssystem av hög kvalitet är att både eleverna och lärarna har rätt till säkra och hälsosamma arbetsförhållanden och välmående i arbetet. Även om Finland har klarat sig bra i de internationella Pisa-undersökningarna där man mäter ungdomars kunskande, har finländarna kommit långt efter i undersökningar som tagit fasta på trivseln i skolan. En faktor som påverkar trivseln är klassernas storlek.

Under 2010 delade Undervisnings- och kulturministeriet ut 30 miljoner euro som en extra satsning på att åstadkomma mindre klasser. Enligt en utredning som riksdagen krävde använde 82,1 % av utbildningsanordnarna denna tilläggsfinansiering antingen helt eller delvis för att minska gruppstorlekarna. Största delen av pengarna användes antingen för att göra grupperna mindre eller för att kunna ordna delade lektioner. Bägge åtgärderna har samma effekt. Trots dessa positiva åtgärder har statens satsningar på den grundläggande utbildningen under recessionerna närmast bara gjort att klasstorleken har ökat i långsammare takt.

Forskning visar att effekten av mindre grupper är särskilt tydlig i modersmåls- och matematikundervisningen. Skillnaderna mellan elever som studerat i små respektive stora klasser är desto stabilare ju längre eleven har fått arbeta i en liten klass. Men de fördelar detta medför håller i sig också efter att eleven överförs till en större klass. Fördelarna med små klasser kommer särskilt väl till synes hos barn från familjer som hänförs till den lägsta socioekonomiska nivån. Forskning visar vidare att eleverna i små klasser har lättare att ta egna initiativ och de har mindre koncentrationsproblem (professor Keltikangas-Järvinen 2010).

I vår lagmotion (LM 69/2010 rd) föreslår vi att maximistorleken i årskurserna 1—6 i den grundläggande utbildningen ska vara 16 elever och i årskurserna 7—9 23 elever. I förskolan ska undervisningsgrupperna maximalt bestå av 13 elever. I lagmotionen föreslås dessutom bestämmelser i lagen om grundläggande utbildning enligt vilka man vid bildandet av undervisningsgrupper särskilt ska beakta elever som behöver extra stöd och elever med en annorlunda språk- och kulturbakgrund. Dessa faktorer ska ha den effekten att undervisningsgrupperna blir mindre så att en sådan elev anses motsvara två elever.

På grund av den dåliga kommunala ekonomin finns det igen anledning att misstänka att många kommuner blir tvungna att återigen förstora undervisningsgrupperna. Ett utbildnings- och fostringsarbete av hög kvalitet, en säker skola och tillräckliga resurser gör att jämlikheten i utbildningen kan förverkligas.

1.3.1.2 Anslag för att förlänga läroplikten till 18 års ålder genom ökade resurser för den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen, yrkesutbildningen och läroavtalsutbildningen. Vänsterförbundets riksdagsgrupp föreslår att läropliktsåldern för unga förlängs till 18 års ålder. Läroplikten kan fullgöras antingen i grundskolan eller i gymnasiet, grundskolan och en yrkesläroanstalt eller som läroavtalsutbildning eller verkstadsverksamhet som integrerats med yrkesutbildning. Vänsterförbundet anser att

utbildningskarriären borde vara bredare för att på det sättet öka ungas möjligheter att skapa sig en plats i arbetslivet. En åtgärdsmotion i saken lämnades 17.12.2009 (AM 88/2009 rd).

Avsikten med förslaget är att öka antalet elevplatser i den grundläggande utbildningen och i gymnasie- och yrkesutbildningen. Dessutom behöver också antalet studieplatser inom ramen för läroavtalsutbildning ökas. Vänsterförbundet vill ha 4 000 nya platser i den grundläggande utbildningen, 2 000 nya platser i gymnasieutbildningen, 4 000 nya platser i yrkesutbildningen och 2 000 nya platser i läroavtalsutbildningen.

Det föreslagna tilläggsanslaget om 12 miljoner euro ska hänföras till statsandelarna för kommunernas omkostnader för allmänbildande utbildning så att den grundläggande utbildningen får 8 miljoner euro, vilket tillsammans med kommunernas egen finansiering räcker till för att skapa en tilläggsresurs som motsvarar 4 000 nybörjarplatser. För gymnasieutbildningens omkostnader reserveras 4 miljoner euro med vilket man tillsammans med kommunernas egen finansiering kan skapa en tilläggsresurs motsvarande ungefär 2 000 nybörjarplatser.

1.4 Behovsprövat stöd till kommunerna

I linje med Vänsterförbundets riksdagsgrupps gruppmotioner föreslår vi att finansutskottet ökar moment 28.90.30 för statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (behovsprövat stöd till kommunerna) med 15 miljoner euro.

Regeringen föreslår 20 miljoner euro för dessa behovsprövade stöd till kommunerna, vilket innebär att anslaget skulle hållas på samma nivå som 2010. Vänsterförbundets riksdagsgrupp föreslår i sin skuggbudget att inalles 35 miljoner euro ska användas för behovsprövade stöd till kommunerna, vilket är 15 miljoner euro mer än vad regeringen föreslår.

1.5 Kommunernas andel av finansieringen av invandrarpolitiken

Vi föreslår en budgetbaserad ökning om 10 miljoner euro på moment 26.40.30 i 2011 års

budget för statlig ersättning till kommunerna (för invandrarfrågor).

Det kommer allt fler flyktingar och asylsökande vilket orsakar kommunerna extra kostnader. Kommunernas anslag måste därför höjas.

2. Polisens anslag

Vi föreslår en ökning om 10 miljoner euro i 2011 års budget på moment 26.10.10 för polisväsendets omkostnader.

Enligt budgetpropositionen för 2011 och utredning till utskottet har anslagen för polisens omkostnader skurits ner med 10 miljoner euro jämfört med anslaget för detta år. Nedsänkningen består dels av en sänkning av anslagsnivån på 5 miljoner euro, en indragning av anslaget på 3 miljoner euro för sysselsättningsåtgärder 2010 och en produktivetsminskning på ca 1,75 miljoner euro.

Vi föreslår att statens produktivetsprogram inte ska tillämpas på polisväsendet och dess personal och att anslaget för polisväsendet höjs permanent till en nivå som motsvarar personalens lönekostnader. Vi föreslog därför att utskottet i sitt utlåtande till finansutskottet skulle godkänna följande uttalande:

Förvaltningsutskottet förutsätter att anslaget för polisväsendets omkostnader tryggas så att den nuvarande anslagsnivån kan bibehållas och att man redan i 2011 års budget avstår från att tillämpa statens produktivetsprogram på polisväsendet. (Förslag till uttalande 1).

3. Finansieringen av tullväsendet

Vi föreslår en ökning av moment 28.10.02 för Tullverkets omkostnader med 6 120 000 euro i 2011 års budget..

Enligt utredning till utskottet är tullverket tvunget att prioritera sina uppgifter på ett sätt som innebär att en del av de lagfästa uppgifterna antingen blir ogjorda eller görs sämre. Vi föreslår en budgetbaserad ökning på 6 120 000 euro i 2011 års budget på moment 28.10.02 för Tullverkets omkostnader.

Dessutom föreslår vi att statens produktivetsprogram inte ska tillämpas på Tullverket och dess personal och att Tullverkets anslag höjs permanent till en nivå som motsvarar personalens lönekostnader.

Vi föreslog därför att utskottet i sitt utlåtande till finansutskottet skulle godkänna följande uttalande:

Förvaltningsutskottet förutsätter att Tullverkets anslag tryggas på ett sådant sätt att den nuvarande anslagsnivån kan bibehållas och att statens produktivetsprogram inte längre skulle tillämpas på Tullverket från 2011 års budget. (Förslag till uttalande 2).

4. Nödcentralerna

I juni detta år behandlade förvaltningsutskottet nödcentralsreformen som genomfördes genom Inrikesministeriets förordning (FvUB 12/2010 rd — RP 262/2009 rd). Genom inrikesministeriets förordning (36/2010) övergick man från en indelning i femton (15) nödcentralskretsar till en indelning i sex (6) kretsar. Enligt vår uppfattning innebär förändringen betydande problem för dem som utnyttjar nödcentralernas service. Man borde aldrig ha gått in för att koncentrera nödcentralerna till så stora områden.

Enligt utredning till utskottet finns det inget omnämnande i budgetpropositionen i euro om hur de kostnader som förändringen innebär för nödcentralerna ska finansieras. Endast när det gäller datasystemen finns det ett förslag i euro. Däremot finns det inte tillräckliga anslag för de kostnader som personalöverföringarna medför. I situationer där statsförvaltningen omstruktureras måste statsrådets personalpolitiska principer, avtal och lagar följas utan undantag. Sysselsättning på ett håll i Finland får inte leda till arbetslöshet på annat håll. Organisationen måste stödja både de som flyttar med arbetet och de som inte kan eller vill kvarstå i Nödcentralsverkets tjänst.

Det är livsviktigt att nödcentralerna fungerar berömligt under dygnets alla timmar. Nödcentralernas tekniska system och funktionsduglig-

het måste säkerställas innan en ny nödcentral inleder sin verksamhet. Detta är av största vikt med tanke på medborgarnas säkerhet.

Vi har gjort den bedömningen att övergången till sex stora nödcentralskretsar försämrar lokal-kännedomen bland nödcentralsjourerna. Lokal-kännedom är en viktig faktor som borgar för god kvalitet i verksamheten och för att uttryckningar till olycks- eller brottsplatser ska kunna skötas korrekt. Överföringen av Rovaniemi nödcentral till Uleåborg och Tammerfors nödcentral till Björneborg äventyrar möjligheterna att få hjälp i olycks- och nödsituationer.

Det finns helt uppenbart ett problem och utskottet har informerats om detta, men trots det vill regeringspartiernas riksdagsledamöter genomföra en nödcentralsreform som klart försämrar medborgarnas säkerhet. Det finns många andra öppna frågor i samband med nödcentralsreformen. Hur ska man exempelvis bära sig åt för att garantera en fungerande jour- och annan personal till sex nya nödcentraler när det reserverats så lite tid för utbildning och introduktion?

Det finns inte heller full säkerhet kring finansieringen av hela nödcentralsreformen.

Nödcentralsverksamheten får inte äventyras på grund av eventuell resursbrist. Nödcentralsre-

formen kostar tiotals miljoner euro och finansieringen är synnerligen osäker i en tid där den offentliga ekonomin är i obalans. I samband med behandlingen i förvaltningsutskottet av nödcentralslagen föreslog vi en ändring i regeringens förslag till 5 § där man på lagnivå skulle föreskriva en återgång till en modell med femton (15) nödcentraler.

Vi föreslog därför att utskottet i sitt utlåtande till finansutskottet skulle godkänna följande uttalande:

Förvaltningsutskottet förutsätter att anslagen för Nödcentralsverket garanteras så att verksamheten kan återgå till en modell med 15 nödcentralskretsar och att man för nödcentralernas vidkommande avstår från statens produktivhetsprogram redan i budgeten för 2011. (Förslag till uttalande 3).

Förslag

Vi anför

att förvaltningsutskottet i sitt utlåtande borde ha beaktat allt som anförts ovan.

Helsingfors den 19 oktober 2010

Unto Valpas /vänst
Veijo Puhjo /vänst

AVVIKANDE MENING 3

*Motivering**Den kommunala ekonomin*

Den statliga finansieringen för att säkerställa basservicen till medborgarna har minskat kraftigt sedan början av 90-talet när kommunerna ständigt har fått nya uppgifter. Kommunernas ekonomiska problem har blivit större, man har varit tvungen att höja skattöret och skuldsätta sig i nästan varje kommun. I många kommuner är basservicen — såsom social-, hälsovårds- och utbildningsservicen — hotad. För att säkerställa basservicens tillgänglighet och tillräcklighet behövs det en nivåförhöjning av statsandelarna till kommunerna.

Enligt finansministeriet ökar statsunderstöden till kommunerna nästa år med 410 miljoner euro. När man från detta belopp drar av minskningen i kommunernas skatteintäkter på 129 miljoner, som enligt Kommunförbundet är en följd av statliga åtgärder, och beaktar den faktiska kostnadsökningen på 248 miljoner som ingår i statsandelarna, återstår bara 33 miljoner euro. Denna summa borde räcka till den statsandel som föranleds av kostnadsökningen inom social- och hälsovården (+271 miljoner euro) och som uppgår till 74 miljoner euro. 33 miljoner euro räcker alltså inte långt. Vissa lagreformer inom social- och hälsovården och en del andra föreslagna åtgärder ökar dessutom enligt Kommunförbundet kommunernas kostnader med hela 100 miljoner euro. För dessa utgifter beviljar staten statsandelar på endast 21,25 miljoner euro. Enligt Kommunförbundets uppskattning ökar alltså kommunernas utgifter för basservicen med 344 miljoner euro. Finansministeriet medger att budgeten för första gången på sex år har en effekt som försämrar den kommunala ekonomin. Enligt ministeriet försämrar kommunernas finansiella ställning med 42 miljoner euro jämfört med 2010. Den här linjen stryper alltså långsamt kommunerna som redan färdigt har ekonomiska problem. Sannfinländarna förutsätter att basser-

vicens kvalitet och tillgänglighet i kommunerna säkerställs genom högre statsandelar.

Jag föreslår att moment 28.90.30 för statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen höjs med 250 miljoner euro för att säkerställa kommunernas basservice.

Polisväsendet

Om regeringens budgetförslag godkänns innebär det att polisens personalresurser ytterligare minskas och att polisens möjligheter att sköta sitt samhällsuppdrag som lagövervakare försvåras.

Antalet polisanmälda brott har ökat från 2006 med nästan 24 % och ingenting tyder på att ökningen skulle avta. Med återopande av diverse produktivetsprogram krävs det nu att polisen minskar sina årsverken till 2015 med inalles 670. En direkt följd av budgetpropositionen redan nästa år är att Helsingfors polisinrättning blir tvungen att minska sin personal med över 100 personer och Centralkriminalpolisen med 34 årsverken.

Sannfinländarna kräver att polisväsendet får sådana resurser som behövs för att effektivt övervaka att lag iakttas och att allmän ordning upprätthålls. Polisens personalresurser måste dimensioneras enligt det verkliga samhällsbehovet och inte utifrån produktivetsprogram. Polisväsendets anslag måste garantera tillräckliga personalresurser på minst nuvarande nivå.

Jag föreslår att momentet för polisens omkostnader (26.10.01) ökas med 10 miljoner euro för att trygga polisens resurser.

Ekonomisk brottslighet och grå ekonomi

Den grå ekonomin har ökat explosionsartat. Genom att kringgå skatter och avgifter och betala realöner till de anställda vinner företag i gråzonen upphandlingar både när det gäller kommunala och andra offentliga projekt. Det måste bli ett slut på detta. Annars dukar hederliga finländ-

ska företag under när den grå ekonomin drar fram. Nu behövs det hårda och snabba åtgärder för finländskt arbete och finländsk företagsamhet.

Genom att helt sätta stopp för den grå ekonomin i byggbranschen kan man sysselsätta alla arbetslösa byggjobbare. En nästan motsvarande effekt skulle man kunna åstadkomma i metall-, handels- och andra servicebranscher genom åtgärder mot grå ekonomi.

Sannfinländarna föreslår en effektivare övervakning av beställaransvaret och klart strängare sanktioner. Dessutom anser vi att arbetarskyddsdistrikten måste få betydande tilläggsresurser och deras inspektionsrätt måste utvidgas. Vi stöder Byggnadsförbundets förslag att fotografiförsedda personkort ska kompletteras med ett skatenummer och vi föreslår att detta ska genomföras i snabb takt genom ändringar i lag och förordningar. Hindren för att samköra beskattarens, kriminalpolisens och arbetarskyddsdistriktens informationsnät måste omedelbart fås bort, oberoende av om de är tekniska eller lagstiftningsrelaterade.

Huvudentreprenörers huvudförtroendemän och arbetarskyddsfullmäktige måste få utvidgade inspektionsbefogenheter så att de gäller alla företag i en entreprenörskedja. Förhoppningsvis kan detta ske genom avtal men om det inte är möjligt krävs det lagstiftningsåtgärder. I kombination med den omvända momsen kan man på detta sätt effektivt komma åt den grå ekonomin och förbättra sysselsättningen samt statens ekonomi rentav med några miljarder euro. Då får också finländska hederliga företag samma utgångspunkt som andra.

Majoriteten yrkesfolket i grå ekonomi är utländska företag. Ett register måste börja föras över alla företag som blir fast och över deras ägare och anställda. Utifrån ett sådant register skulle gränsbevakningen ges möjlighet att avvisa genast vid gränsen. Så här hindrar man effektivt den som sysslar med grå ekonomi från att få fotfäste i vårt land.

Regeringen föreslår ett tilläggsanslag på bara två miljoner euro för att bekämpa grå ekonomi även om den ekonomiska brottsligheten hela ti-

den ökar. I propositionen konstateras det att den grå ekonomin och den ekonomiska brottsligheten ständigt ökar till följd av den ekonomiska situationen. Brottsbekämpningens effekter måste förbättras. Men regeringens proposition står inte i någon som helst relation till de åtgärder som nu krävs.

Jag föreslår att momentet för polisens omkostnader (26.10.01) ökas med 10 miljoner euro för att slutligt bekämpa grå ekonomi.

Gränsbevakningsväsendet

Gränsbevakningsväsendets resurser och verksamhetsbetingelser måste dimensioneras enligt de verkliga behoven och inte utifrån produktivtetsprogram.

Jag föreslår att momentet för gränsbevakningsväsendets omkostnader (26.20.01) ökas med 6 miljoner euro för att säkerställa verksamhetsmöjligheterna och resurserna.

Tullen

Enligt regeringens budgetproposition ska tullens anslag minskas med 6 120 000 euro jämfört med budgeten för 2010. För tullen innebär det här personalminskningar eftersom det är omöjligt att spara in på andra kostnader (IT- och lokalkostnader). Också för tullen har man uppställt produktivtetsmål. För 2011 var årsverkesmålet 2 445, men nu har man ytterligare dragit åt tumskruvorna så att målet är 2 278. Årsverkesminskningen för 2009—2011 är inalles 305 enligt produktivtetsprogrammet.

En så här kraftig och snabb personalminskning har enligt tullen haft betydelse för skötseln av uppgifterna och inspektionsnivån har blivit lidande. De stora personalnedskärningarna kommer också att bli märkbara i framtiden då det kommer att vara svårt att hitta lämpliga och kompetenta arbetstagare. Tullens verksamhetsförutsättningar måste tryggas.

Det är varken ändamålsenligt eller godtagbart att tvånget att minska på personalen leder till inskränkningar i tullkontrollerna och inspektionsverksamheten, vilket bland annat gör det lättare för terrorister att komma in i landet.

Nödcentralerna

Nödcentralernas resurser och verksamhetsbetingelser måste dimensioneras enligt de faktiska behoven och inte utifrån produktivhetsprogram. Medborgarna måste fortsättningsvis känna tilltro till nödcentralernas verksamhet. Utifrån de anslagsutredningar som lagts fram för utskottet är nödcentralernas funktionsduglighet nu i fara.

Jag föreslår att momentet för nödcentralernas omkostnader (26.30.02) ökas med 10 miljoner euro för att trygga verksamhetsbetingelserna och resurserna.

Invandring

Enligt uppgifter från Migrationsverket anhängjordes i januari—juli 2010 inalles 13 122 ansökningar om uppehållstillstånd på varierande grunder. Ökningen är ungefär 14 % jämfört med i fjol. Den mest märkbara ökningen har skett i kategorin familjeåterförening med annan anhörig. En av de mest iögonenfallande förändringarna är somaliska familjeåterföreningsansökningar. De har ökat med nästan 30 % jämfört med i fjol och fram till slutet av juli hade det redan kommit in 2 470 ansökningar då totalantalet sådana ansökningar i fjol var 2 204. Det uppskat-

tas att antalet anhängiga somaliska familjeåterföreningsansökningar kommer att vara 6 900 i slutet av året.

Kostnaderna för de asylsökande och deras familjer är många hundra miljoner euro på årsnivå för mottagnings-, uppehålls-, social- och hälsovårds-, integrations- mm. kostnader. De årliga kostnaderna för en minderårig asylsökande i en flyktingmottagning är över 50 000 euro per år.

Regeringen måste på det snabbaste vidta alla tänkbara åtgärder för att integrera asylsökande och deras familjer så nära deras hemtrakter/hemland som möjligt för att klimatrelaterade, kulturella, religiösa, språkliga och andra förhållanden så långt som möjligt ska motsvara utgångslandets. På så sätt skulle det också vara lättare för dem att återvända till sitt ursprungsland. Genom att agera så här kan vårt land hjälpa tiotals gånger fler asylsökande ekonomiskt jämfört med vårt nuvarande dyra och ineffektiva bidragssystem.

Förslag

Jag anser

att förvaltningsutskottet i sitt utlåtande borde ha beaktat det som anförts ovan.

Helsingfors den 19 oktober 2010

Pietari Jääskeläinen /saf